

door: Neeltje Rietveld

Schoonheid over de drempel

Op een mooie avond in april ben ik te gast bij een Appeltaartconcert in De Voorde, de *long care* afdeling van de Van der Hoeven kliniek, een zogeheten tbs-kliniek. In een zaaltje op de eerste verdieping staan de muziekinstrumenten al klaar: een clavecimbel, contrabas, cello, twee violen en een klarinet.

Dan druppelen de bewoners binnen. Sommigen worden hartelijk begroet door familie, een oude vriend of een maatje (een vaste vrijwilliger die aan een bewoner gekoppeld wordt). Anderen komen alleen en maken een praatje met elkaar of de andere gasten. De instrumenten worden bekeken. Eén van de bewoners vraagt een ander om uitleg: Hoe heet zo'n ding nou? Als er ongeveer 50 mensen binnen zijn, opent dominee Wilko van Holten de avond. Stralend heet hij publiek en musici welkom. 'Als we een wedstrijd zouden doen met klinieken in Nederland hoeveel professionele muzikanten tegelijkertijd te gast zijn, dan weet ik zeker dat wij zouden winnen.' Hij geeft het woord aan Michiel Holtrop, artistiek leider van de Appeltaartconcerten en na een korte introductie begint het concert. Een zangeres zingt Stabat Mater. Het verdriet van Maria om het lot van haar zoon vult de ruimte.

Gods werkelijkheid

Stichting Appeltaartconcerten verzorgt concerten, waarbij muzikanten van het Nederlands Philharmonisch Orkest te gast zijn bij mensen die niet makkelijk naar een 'gewoon' concert kunnen gaan, in verpleeghuizen, verzorgingshuizen, zorgshotels en dit jaar ook in De Voorde. Ze doen geen concessies aan de muziek, maar de sfeer is informeel en vriendelijk. Daarom wordt er naderhand ook appeltaart gegeten.

'Ik wilde ze heel graag bij ons in huis hebben,' vertelt Wilko. 'Juist vanuit mijn rol als geestelijk verzorger. De schoonheid van deze muziek binnen brengen, daar gaat het om. De jongens en meisjes die hier wonen hebben een verleden van lelijkheid in de vorm van geweld en verwaarlozing. Ze zijn daaraan ten onder gegaan, hebben als slachtoffer en als dader ervaring met geweld. Dat is heel donker. Maar op zo'n avond dat er muziek klinkt, is er even iets goeds, iets puurs in hun leven. Dat heeft voor mij een religieuze lading: het goede en mooie komt van God. Door dat in hun leven te laten klinken, kan ik iets van Zijn werkelijkheid laten zien.'

Over De Voorde en het werk van ds. Van Holten is dit jaar een documentaire gemaakt, onder de titel 'Een lange weg terug'. (www.kro-ncrv.nl/kruispunt/seizoenen/seizoen-2017/eenlangewegterug). In zijn werk zijn altijd vrijwilligers nodig: als maatje, in de kerkdiensten en op andere plaatsen. Neem daarvoor contact op via wholten@hoevenstichting.nl.

Over de drempel

Na de zangeres is de klarinet aan de beurt. Er wordt een samengesteld stuk gespeeld, waarover Michiel het een en ander uitlegt. Het ontroert me dat hij de gasten zo serieus neemt en één van de bewoners zit inderdaad instemmend te knikken. Het is een vrolijk stuk en de gezichten van de muzikanten weerspiegelen dat. Met zichtbaar genoegen spelen zij voor deze mensen, die ook graag een derde stuk willen horen.

Wilko: 'Ik vind dit heel bijzondere avonden. De muzikanten komen letterlijk de drempel over. Soms is er wel wat angst, en dat begrijp ik ook. De mensen die hier wonen, zitten hier niet voor niets. Maar het is vooral ook onbekendheid. Als ze eenmaal binnen zijn en de mensen hebben ontmoet, is er meestal ontspanning en waardering voor wat we doen. Dat zie je ook bij de vrijwilligers, die maatje zijn of bij de kerkdiensten helpen.'

De bewoners zien naar de concerten uit. Van te voren worden de appeltaarten door hen gebakken. Eén van onze bewoners houdt heel erg van muziek. Hij ging vroeger naar allerlei concerten. Tijdens het eerste concert van de serie was hij er ook, met een oude vriend. Hij genoot. Na afloop zei hij: 'Het was net of ik even niet opgenomen was.'

